

מסמנים את היעד

רציונל: מטרת המפגש היא שכל קבוצה תוכל לתכנן מפת יעדים לפרויקט שלה. על מנת שהפרויקטים יכלו להתנהל בצורה מסודרת שתאפשר מעקב, על כל קבוצה להגדיר יעדים וזמן להשגתם. במהלך המפגש ילמדו התלמידים על הקשר בין חזון, מטרה ויעדים, ילמדו כיצד יש לנסח יעדים באופן יעיל ומדויק, על מנת ליצור סדר וארגון בתהליך הקבוצתי ובפרויקט. כל קבוצה בסוף המפגש תצא עם מפת יעדים שתאפשר בקרה וניהול נכון של הזמן. כל אחד מחברי הקבוצה יכתוב בנוסף לכל מפת יעדים אישית, בהתבסס על המטרות האישיות שהוא רוצה להשיג במהלך השנה ובמסגרת הפרויקט הקבוצתי.

מטרות:

1. שימוש בחזון הקבוצתי באופן מעשי.
2. הבחנה בין יעדים למטרה.
3. קביעת כללים לניסוח יעדים.
4. הגדרת יעדים קבוצתיים לביצוע.
5. הגדרת יעדים אישיים לביצוע.

כלי עזר:

משפטי השראה
כרטיסיות לעבודה בקבוצות
כרטיסיות למפת יעדים קבוצתית
כרטיסיות למפת יעדים אישית

פתיחה: מטרות ויעדים

פיזור משפטי השראה על מטרות ויעדים הרצפה (מופיע בנספח):
התלמידים מסתובבים בכיתה ובחרים משפט שהם מתחברים אליו או לחלופין, לא מסכימים איתו.
שאלות לדיון:

- איזה משפט בחרתם?
- אלו סוגי מטרות מופיעים במשפטים?
- למה צריך מטרות בחיים?
- מה ההבדל בין חזון לבין מטרה?
- מה ההבדל בין מטרה לבין יעדים?
- איך היעדים משרתים את המטרה?
- מה הקשר בין חזון של חברה לבין יעדים של חברה?
- מה לדעתכם הקריטריונים ליעדים? איך קובעים יעדים?

בין חזון ליעד:

לאחר שדנו בשלושת המושגים חזון, מטרה ויעד, יתנסו התלמידים בגזירת יעדים מתוך חזונות של חברות מפורסמות. כל קבוצה תקבל חזון של חברה גדולה ותגזור ממנו חמישה יעדים לפי הבנתה. לאחר מכן תציג כל קבוצה את היעדים שהיא יצרה לכל אחת מהחברות:

• קבוצה אחת: החזון של Waze

לייצר את המפה החיה הראשונה בעולם בשיתוף נהגים מכל המדינות כדי לספק למשתמשים מידע בזמן אמת ולעזור להם לנהוג טוב יותר בכל זמן.

• קבוצה שנייה: הקמת המדינה

החזון שקדם להקמת מדינת ישראל - "הקמת בית לעם היהודי".

• קבוצה שלישית: עומרי כספי

השחקן הישראלי הראשון ב-N.B.A אמר: "חלמתי על ה-N.B.A מגיל אפס"

הערה למורה: ניתן לעשות כפילויות ולחלק את אותן הכרטיסיות פעמיים ואז להשוות בין היעדים שבחרו הקבוצות השונות.

שאלות לדיון:

- מה הכיוון אתכם לכתיבת היעדים?
- אלו יעדים חזרו על עצמם?
- אלו יעדים הייתם מוסיפים לקבוצה אחרת?
- אלו יעדים הייתם משנים?
- אלו עוד יעדים אתם מכירים שאנשים הגשימו או שלא?

אפשרות העשרה: עוד כמה דוגמאות לחזון שהפך למטרה והוגשם דרך יעדים:

- ב-1975 ביל גייטס, מייסד חברת מיקרוסופט הגדיר חזון לחברה בראשה עמד: מחשב על כל שולחן משרדי ובכל בית. כיום אנו מקבלים מציאות זו כמובנת מאליה, אך בעבר מדובר היה בחלום אוטופי.
- החזון של חברת גוגל הוא "לארגן את המידע העולמי ולהפוך אותו לזמין ושימושי בכל העולם".
- החזון של וויקיפדיה: לבנות את המקור הנגיש והמקיף ביותר של ידע חופשי בעולם. ויקיפדיה מספקת ידע חינם לאנשים, על ידי אנשים, במאות שפות ברחבי העולם.

קריטריונים לכתיבת יעדים

יחד עם התלמידים קובעים כללים בסיסיים לכתיבת יעדים, בהתבסס על היעדים שהם עצמם העלו. המורה משלים קריטריונים במידת הצורך:

- יעד צריך להיות מדיד, מפורט וברור
- יעד צריך להיות בר השגה ומציאותי
- יעד צריך להיות מאתגר
- יעד צריך זמן מוגדר (דד ליין ליעד)

מפת יעדים קבוצתית:

לאחר שהבנו וקבענו כללים לכתיבת יעדים, כל קבוצה מקבלת דף ריק שאותו היא אמורה למלא ביעדים לקבוצה לאור לקריטריונים שנלמדו ולאור החזון אותו קבעה הקבוצה במפגשים הקודמים. בשביל המשימה הזו תנו להם לפחות עשרים דקות להציב את היעדים שלהם. לאחר זמן העבודה, כל קבוצה מציגה את היעדים שלה לכיתה. עודדו את הקבוצות האחרות להביע דעה על היעדים של כל קבוצה, איך לייעל, לשנות או מה אפשר להוסיף.

מפת יעדים אישית:

כל אחד מהתלמידים מקבל מפת יעדים אישית. כל תלמיד ימלא את היעדים האישיים שהוא רוצה להשיג בסמסטר הזה מהתוכנית, איך הוא רואה את עצמו משתלב בקבוצה ומול איזה אתגרים הוא רואה את עצמו מתמודד. לעבודה האישית תנו פרק זמן של בערך עשר דקות. את מפת היעדים האישית לא משתפים עם הכיתה, אלא מגישים למורה. המורה שומר/ת את היעדים אצלו ומחזיר לתלמידים בסוף השנה בפעילות האחרונה.

סיכום:

במהלך השיעור חידדנו מושגים כמו חזון, מטרה ויעדים. חיברנו את הקשר בניהם ולמדנו על השילוב בין שלושת המושגים האלו שעוזר להגשמתם. למדנו על חשיבות קביעת יעדים עבור חברה או עסק, ולמדנו על הקריטריונים לפיהם כותבים וקובעים יעדים. חשוב בתהליך הפרויקטים של כל קבוצה

תהיה מטרה ויעדים ברורים שיסיעו לה להגשים את המטרה ויאפשרו בקרה וארגון נכונים בתוך ההתנהלות הקבוצתית. בתוך העבודה הקבוצתית, יש לשים דגש גם על הפרטים המרכיבים את הקבוצה, תחושת המסוגלות וההגשמה של האנשים המרכיבים את הקבוצה תסייע לקבוצה להיות טובה ויעילה יותר. לכן חשוב יחד עם יעדי הקבוצה לתת מקום גם לפן האישי ולהתפתחות, על מנת שכל אחד מחברי הקבוצה ירגיש התפתחות ותועלת מהתהליך הקבוצתי.

נספחים:

משפטי השראה:

אדם בלי מטרה הוא כמו ספינה בלי הגה כיוון (תומאס קרלייל)

דע מאין באת ולאן אתה הולך (משנה)

החברה אינה אשמה בכך שרוב האנשים מפספסים את הייעוד שלהם. לרובם אין כזה. (ג'ורג' סנטיאנה מתוך הספר "חיי ההיגיון")⁰

הדרך ליעדך עשויה להיות משעשעת ביותר - אך רק אם אתה מגיע לשם בסופו של דבר. אייזיק אסימוב, מתוך הספר "המסע הפנטסטי 2: היעד המוח"

עליך לחיות את חייך מדי יום ביומו כאילו אתה מטפס הרים. אם תעיף מבט מדי פעם אל עבר הפסגה, תזכור מהן מטרותיך. תוכל לראות נופים רבים ויפהפיים מכל נקודת תצפית חדשה. עליך לטפס לאטך וליהנות מכל רגע חולף; והנוף הנשקף מהפסגה יהיה שיא הולם למסע כולו. (הרולד מלצ'רט)

לא תמיד נועדה מטרה להיות מושגת, פעמים שהיא משמשת רק בתור משהו לכוון עליו. (ברוס לי) אין דבר שתורם כה הרבה להרגעת הנפש ולשלוותה כמו מטרה יציבה, נקודה אליה מכוונת הנשמה ומצמידה את עיני האינטלקט. (מרי וולסטונקראפט שלי)

לא כדאי לרוץ במסלול קבוע כשהמטרה עצמה לא נקבעה בדיוק. (פרנסיס בייקון)

אני משתוקקת להגשים משימה חשובה ואצילית, אבל נפל בחלקי למלא משימות קטנות, כאילו היו חשובות ואציליות. (הלן קלר)

מכשולים הם הדבר המפחיד שאתה רואה, ברגע שאתה מסיט עיניך מהמטרה. (הנרי פורד)

מי שאינו מגדיר מראש את הציפיות, מגדיר מראש את האכזבות. (גיל פרץ)

באין חזון יפרע עם. (ספר משלי פרק כ"ט פס' י"ח)

אין זה די לכוון אל המטרה; עליך לפגוע בה. (פתגם איטלקי)

הרחבה על קריטריונים לרשימת יעדים:

ספציפי, מפורט וברור:

חלומות ומשאלות הלב יהפכו ליעדים רק לאחר ניסוחם על הכתב כתוצאות מוגדרות. כאשר אדם מציב לעצמו מטרה מוגדרת וספציפית, יפעלו כל המנגנונים המחשבתיים שלו להשגת אותה מטרה. החושים, הרגשות, האינטואיציה, היצירתיות ומנגנון החשיבה הלוגי, ישתפו פעולה להשגת המטרה - היעד שהצבנו לעצמנו. בכל אחד מאיתנו קיים מנגנון המניע ומוביל אותנו קדימה - אנו יכולים לבזבז את המשאבים שלנו ולנוע בחיים ללא תכלית ומטרה, או שאנו יכולים לגייס את המשאבים והמנגנונים שבנו להשגת היעדים והדברים אליהם אנו שואפים.

מדיד:

יעד חייב להיות מדיד. הקריטריונים להערכת הביצוע צריכים להיות ידועים ומובנים. קבע קריטריונים למדידה כדי לעקוב אחר ההתקדמות ההדרגתית לקראת מטרתך. אז תחוה את ההתקדמות.

אפשרי, בר השגה:

מידת המחויבות של אנשים לבצע משימות תלויה במידה רבה בתחושת המסוגלות שלהם להצליח בביצוע אותן משימות. תחושת זו עולה כאשר הם חווים הצלחה אישית בביצוע משימה ואף כאשר הם נוכחים בהצלחתם של אחרים בביצוע המשימה. לכן יש חשיבות להגדיר יעד שייתפס כבר השגה.

קביעת יעד הנראה כבלתי ניתן להשגה, יוביל לתסכול. יש להגדיר יעדים ברי-השגה, כדי שיהוו אתגר ויניעו לפעולה.

ריאלי, מציאותי אך מאתגר:

המחויבות ליעד ברמה גבוהה משפיעה על מידת השגתו ועל ההתמדה בשימור ההישג. כלומר, על היעדים להיות מאתגרים. קבע יעדים שתתגאה על השגתם. עם השגתם תחוש את חווית המימוש.

בזמן תחום:

יעד צריך להיות תחום בזמן. עליך ליצור קו זמן או תרשים מטריצות שעליו תציג בצורה חזותית את יעדיך ואת התאריכים בהם יושגו. כל שלב בדרך להשגת היעד אינו נופל בחשיבותו מהשלב האחרון. ערוך תוכנית מפורטת להשגת היעד, כולל אבני דרך ולוח זמנים להשגת יעדי המשנה. תכנון טוב מסייע בתחושת הסבירות של היעדים הניצבים בפניך.